

REGISTER VAN BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN
(art. 21 Monumentenwet)

TOELICHTING; bij de beschikking tot aanwijzing van een beschermd dorps gezicht in

ZUIDLAREN

Gemeente: Zuidlaren.

Het beschermde dorpsgezicht omvat het op de bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg tek. nr. 050) door een stippellijn begrensde gebied.

De op de Hondsrug tot ontwikkeling gekomen Drentse nederzetting Zuidlaren heeft een opmerkelijke structuur. Van het dorp uit strekken zich in noordelijke en zuidelijke richting de essen, die door de parallel lopende beekdalen een langgerekte vorm hebben; de kern van de plaats onderscheidt zich van die van andere esdorpen door een groot aantal brinken, begroeid met hoog geboomte. Hier en daar zijn zij nog voorzien van zgn. dobben of brandvijvers. Als het ware gerangschikt in een onregelmatig maar boeiend patroon tussen de bebouwde kavels, bepalen zij het beeld van Zuidlaren en geven zij aan de plaats een geheel eigen karakter. Teneinde deze structuur voor de toekomst te behouden is de oude kern, waarin de brinken zijn gelegen, beschermd krachtens artikel 20 van de Monumentenwet. Van de in het dorpsgezicht begrepen monumenten valt allereerst te noemen de in oorsprong uit de 13e eeuw daterende Nederlands Hervormde kerk, gelegen aan de Kerkbrink in het noordoostelijk deel van de dorpskern; voorts de ten oosten van de kerk liggende havezathe "Laarwoud". Dit geheel door grachten omgeven landhuis, waarvan het middenblok dateert uit de 17e eeuw en dat in 1750 met twee zijvleugels werd uitgebreid, is een van de fraaiste in de provincie. De bewoners ervan hebben van oudsher veel aan de ontwikkeling van de streek bijgedragen. Thans is het in gebruik als gemeentehuis. Met de omliggende bijbehorende beboste terreinen is het eveneens in het beschermde gebied opgenomen.

Behoort bij de beschikking van de Ministers van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van

Afdeling: 7 augustus 1967 O.K.N.

Nr.: 132554

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
de secretaris van de Monumentenraad,

